

окремого об'єкта аудиту, якому слід надати особливої уваги в процесі перевірки, серед загальної сукупності однорідних об'єктів (наприклад, питомої ваги інвестиційної нерухомості, яка оцінена за справедливою вартістю, серед усієї сукупності основних засобів або необоротних активів, або ж питомої ваги вартості готової продукції (щодо достовірності якої є сумніви у аудитора) у загальній вартості оборотних активів тощо); співвідношення вартості окремого об'єкта аудиту до результативних показників (наприклад, прибутку).

Марія ШЕСТЕРНЯК

кандидат економічних наук
доцент кафедри фінансового контролю та аудиту
Західноукраїнський національний університет

Інна ФЕДЧИШИН

студентка 4 курсу
кафедри фінансового контролю та аудиту
Західноукраїнський національний університет
Тернопіль, Україна

ДО ПИТАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ АУДИТОРА

Роль аудиторів у сучасному суспільстві вкрай важлива, особливо в умовах реформування аудиторської діяльності та запровадження європейського досвіду та практики, адже фігурує об'єктивна потреба підтримувати в громадській думці вагомість та довіру до професії аудитора. Для підтримки високих моральних якостей та професійної відповідальності аудиторів є необхідність дотримання професійної етики в процесі надання аудиторських послуг. Етика професійної поведінки аудиторів визначає моральні цінності, які затверджує в своєму середовищі аудиторська спільнота, готова захистити їх від усіх можливих недотримань і порушень.

Слово «аудит» у перекладі з латинської означає «слухати» або «слухач», тому важливість цієї дефініції демонструє нам особливу довіру у взаємовідносинах з клієнтами та означає уважність і зацікавленість у їх справах. Суть аудиту полягає в перевірці фінансової звітності, первинних документів, правильності ведення бухгалтерського обліку та іншої інформації, пов'язаної з фінансово-господарською діяльністю підприємства, а також вираженні думки аудитора щодо її достовірності за всіма основними аспектами щодо відповідності законодавству та чинним нормативно-правовим актам України.

Як помічник і захисник клієнта, аудитор зобов'язаний захищати його інтереси. Але це не означає, що аудитор за будь-яких обставин повинен погоджуватися з його думкою, адже іноді клієнт може вчинити протиправні дії і допустити відхилення від встановлених законодавчих правил і нормативів. У цьому випадку аудитор повинен своєчасно попередити замовників про протиправність і можливі негативні наслідки їх дій.

Основні професійні та етичні принципи, пов'язані з аудитом, включають: чесність, об'єктивність, професійну компетентність, конфіденційність та професійну поведінку.

Аудитори повинні дотримуватися Міжнародного кодексу етики професійних бухгалтерів, який розробили професійні аудиторські організації. Міжнародним кодексом

етики професійних бухгалтерів передбачено, що професійний бухгалтер чи аудитор має дотримуватися таких фундаментальних принципів[1; 2]:

Доброчесність. Аудитори повинні бути відкритими та чесними під час надання професійних послуг, утримуватися від дій, які можуть підірвати довіру та прихильність громади до аудиторської професії. Вони не мають права залучати клієнтів шляхом введення в оману, надання хибних уявлень і вчинення помилкових дій. Аудитори мають бути доброзичливими, сприяти встановленню добрих стосунків між колегами і представниками інших аудиторських фірм.

Об'єктивність. Це поняття являє собою поєднання неупередженості та інтелектуальної чесності. Найважливішим фундаментальним принципом, який є основою професії аудитора, є незалежність. Незалежність визначається як зв'язок між двома компонентами: незалежністю думки та поведінки. Незалежність думки – це спрямованість думок, яка дає змогу висловлювати думки без будь-якого впливу, що може поставити під загрозу професійне судження та перешкоджати діяти чесно, об'єктивно. Незалежність поведінки – уникнення фактів та обставин, настільки значущих, що розсудлива та проінформована третя сторона, знаючи всю відповідну інформацію, включаючи запобіжні заходи, могла б зробити обґрунтований висновок, що чесність, об'єктивність або професійний скептицизм фірми чи члена команди під загрозою. Тобто, Міжнародний кодекс етики професійних бухгалтерів розглядає незалежність аудитора не як відсутність підпорядкованості чи нерегульовану діяльність, а як уникнення стороннього впливу чи загрози такого впливу на об'єктивність висновку аудитора щодо предмета аудиту. Оскільки аудитор не може бути повністю незалежним, то «незалежність» необхідно розглядати в конкретному контексті відносин з клієнтом. Аудитор повинен бути справедливим і не допускати необ'єктивності чи упередженості, конфлікту інтересів та впливу інших, які зашкодять його об'єктивності.

Професійна компетентність та належна ретельність. Аудитори повинні виконувати професійні послуги з належною ретельністю та компетентністю. Важливим принципом етичної незалежності аудиторів є їхня професійна компетентність.

Конфіденційність. Аудитори повинні поважати конфіденційність інформації, отриманої в ході надання професійних послуг і ділових відносин, і не повинні використовувати (або розголошувати) таку інформацію. Відповідно до принципу конфіденційності отриманої інформації, аудитори не повинні розголошувати розкриті факти порушення. Відповідно до чинного законодавства аудитори зобов'язані зберігати конфіденційність відомостей, отриманих під час аудиту та інших аудиторських послуг, і не повинні розголошувати відомості, що становлять комерційну таємницю, а також використовувати цю інформацію для власної вигоди чи вигоди третьої сторони. За розголошення відомостей, що становлять комерційну таємницю, в Україні можуть бути застосовані адміністративна та кримінальна відповідальність. Отримання відомостей, що становлять комерційну таємницю, можливе за згодою власника, якому ця інформація належить. Однак притягнути до відповідальності можна і без згоди власника.

Професійна поведінка. Поведінка аудиторів має відповідати хорошій репутації професії, і слід уникати будь-якого поведіння, яке може зашкодити репутації галузі. Зобов'язання уникати будь-якої поведінки, яка може зашкодити професійній довірі, вимагає, щоб організації-члени МФБ врахували відповідальність аудитора перед клієнтами, третіми сторонами, іншими бухгалтерами, працівниками, роботодавцями та громадськістю під час встановлення етичних стандартів. Аудитори повинні сприяти підвищенню репутації своєї професії в суспільстві. Найважливішою особливістю професіоналів є їх професійна підтримка та бажання згуртувати колег. Аудитори не повинні залучати клієнтів від своїх колег способами, які можуть знизити якість їх роботи або порушити права третіх осіб на

Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція
«Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія»
17 грудня 2021 року, м. Тернопіль

отримання достовірної інформації з метою розширення сфери їхньої діяльності. Аудитори не повинні рекламувати себе, викликати непорозуміння з боку клієнтів, зачіпати інтереси колег.

З вищезазначеного випливає, що від дотримання етичних принципів залежить авторитет експерта, його професійна адаптивність і здатність виконувати складні завдання, які будуть перед ним стояти. Якщо професійні бухгалтери та аудиторі будуть продовжувати надавати дані послуги для громадськості на рівні, який демонструє, що довіра громадськості є цілком обґрунтованою, то вони зможуть залишатися в привілейованому становищі. Тому експертам потрібно підтримувати свій статус та доводити, що їхні професійні послуги виконуються на найвищому рівні та надаються відповідно до етичних норм.

Аудитори та професійні бухгалтери відіграють вагомую роль для суспільства. Кредитори, інвестори та роботодавці загалом покладаються тільки на професійних бухгалтерів та аудиторів щодо отримання правдивої інформації про дані бухгалтерського обліку та показники фінансової звітності суб'єкта господарювання. Поведінка та ставлення аудиторів і професійних бухгалтерів у наданні необхідних послуг впливають на економічне процвітання їх співтовариства та загалом країни.

Список використаних джерел:

1. Міжнародний кодекс етики професійних бухгалтерів (Включаючи Міжнародні стандарти незалежності), видання 2018 року. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/kodex_et.pdf
2. Салова Н. Професійна етика аудитора: фундаментальні принципи. URL: https://www.pspaudit.com.ua/files/psp_14-19_salova.pdf
3. Дорош Н.І. Аудит: теорія і практика: навч. посіб. Київ, 2006. 495 с.
4. Міжнародні стандарти аудиту. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, видання 2016-2017 року. Частина I, Частина II, Частина III. URL: <https://mof.gov.ua/uk/mizhnarodni-standarti-auditu>
5. Шестерняк М. М. Оцінка стану та тенденцій розвитку надання аудиторських послуг. Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія: матеріали VI міжн. наук.-практ. інтернет-конф. (Тернопіль, 27 груд. 2019 р.). Тернопіль, 2019. С. 269-272. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/37471/1/269.pdf>

Ірина ФОК

магістр

кафедри фінансового контролю та аудиту

Західноукраїнського національного університету

м. Тернопіль, Україна

ВНУТРІШНІЙ АУДИТ І ОСОБЛИВОСТІ ЙОГО ОЦІНКИ

Питання якості аудиту та аудиторської діяльності в світовій і українській практиці регулюються не лише на рівні громадських об'єднань в сфері аудиту, а й на державному рівні. Чинні норми регулюють механізм контролю якості аудиту, зокрема вимоги щодо організації його контролю на державному й внутрішньому рівнях в цій сфері.